

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vytauto Didžiojo universiteto (VDU)
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
Transmedijų menas
(naujas pavadinimas - Intermedijų menas)
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Doc. dr. Renata Šukaitytė-Coenen (grupės vadovė), akademinės bendruomenės atstovė;
2. Prof. dr. Vytautas Michelkevičius, akademinės bendruomenės atstovas;
3. Edgaras Janušonis, studentų atstovas.

Vertinimo koordinadorė – Austėja Pliupelytė

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Transmedijų menas ¹
Studijų kryptių grupė (-ės)	Menai (P)
Studijų kryptis (-ys)	Medijų menas (P07)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinės studijos (1,5 metų)
Studijų programos apimtis kreditais	90 ECTS
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Menų magistras

¹ Reaguojant į ekspertų rekomendacijas, programos pavadinimas pakeistas į *Intermedijų meną*.

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS	9
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	11
2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	14
2.5. DĖSTYTOJAI	15
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI	16
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	18
III. REKOMENDACIJOS	20
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	22

I. ĮŽANGA

Vytauto Didžiojo universiteto (toliau - VDU) pateiktos antrosios pakopos ketinamos vykdyti medijų meno studijų krypties programos Transmedijų menas (naujas programos pavadinimas - Intermedijų menas) išorinį vertinimą atliko Studijų kokybės centro sudaryta ekspertų grupė laikydamasi principų ir tvarkos, nustatytos Ekspertų darbo organizavimo apraše bei Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodikoje, patvirtintuose Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149, ir remdamasi pateiktu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu, kita vertinimui pateikta ir viešai skelbiama informacija bei informacija gauta gyvo vizito, vykusio 2024 m. rugsėjo 5 d., metu.

Ekspertų grupės sudėtis:

1. Doc. dr. Renata Šukaitytė-Coenen, ekspertų grupės vadovė, Vilniaus universiteto, Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos ir medijų tyrimų centro vadovė;
2. Prof. dr. Vytautas Michelkevičius, ekspertų grupės narys, Vilniaus dailės akademijos Fotografijos ir medijos meno katedros vedėjas, Meno doktorantūros programos vadovas;
3. Edgaras Janušonis, studentų atstovas, Vilniaus Gedimino technikos universiteto informatikos inžinerijos doktorantas, jaunesnysis mokslo darbuotojas.

Ketinamos vykdyti studijų programos išorinio vertinimo procesą sudarė šie etapai:

1. Aukštosios mokyklos pateikto programos aprašo analizė ir preliminarus vertinimas;
2. Vizitas į aukštąją mokyklą (materialinių išteklių apžiūra ir vertinimas, susitikimas su Aprašo rengėjais, VDU administracijos atstovais, būsimais dėstytojais ir socialiniais partneriais);
3. Programos vertinimo išvadų parengimas;
4. Programos vertinimo išvadų svarstymas Studijų vertinimo komisijoje;
5. Sprendimo dėl programos įvertinimo priėmimas;
6. Išvadų viešinimas.

Vizito institucijoje metu vyko susitikimai su VDU administracijos ir programos aprašo rengimo grupės atstovais, numatomais programos dėstytojais ir programos vykdymu suinteresuotais socialiniais partneriais. Vizito metu buvo susipažinta su VDU materialine baze (garso ir vaizdo studijos pastate esančiame V. Putvinskio g., biblioteka, esančia K. Donelaičio g., o taip pat Menų fakulteto patalpose įrengta mokomoji bazė), numatoma naudoti programos vykdymui ir su ją prižiūrinčiu personalu. Susitikimų metu vyko diskusijos. Ekspertų grupė apsilankymo VDU metu paprašė pateikti papildomą medžiagą (VDU kvalifikacinių reikalavimų meno ir mokslo darbuotojams aprašą, Medijų meno bakalauro programos absolventų darbų pavyzdžius), kuri yra naudinga vertinant studijų programą. Vertinimo metu pastebėta, kad programos apraše yra trūkumų, kuriuos, ekspertų manymu, galima pašalinti vykstant vertinimui, todėl ekspertai pateikė rekomendacijas programos aprašą pataisyti per 10 d. d.

Ekspertų grupė, įvertinusi programos aprašo pataisymus, atliktus per 10 d. d., bei institucijos pastebėtas faktines klaidas, suformulavo galutines Programos vertinimo išvadas.

Ekspertai dėkoja programos rengėjams už tvarkingai pateiktus dokumentus, VDU administracijai ir dėstytojams už suteiktą išsamią papildomą informaciją susitikimo VDU metu, o socialiniams partneriams už naujos studijų programos poreikio Kauno mieste pagrindimą.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams įvertinimas.*

Programos aktualumas grindžiamas įvairiais aspektais: akcentuojama, kad šiuolaikinių medijų lauko plėtra yra viena iš svarbiausių kūrybinio potencialo vystymosi krypčių. Tai rodo, kad medijų technologijos, ypač skaitmeninės, yra neatsiejama šiuolaikinio pasaulio dalis, o jų svarba nuolat didėja. Pabrėžiamas Europos Komisijos siekis kurti Europos skaitmeninę ateitį ir plėsti medijų bei audiovizualinį sektorių patvirtina šio sektoriaus reikšmingumą. Tai rodo, kad medijų industrijos yra laikomos vienu iš prioritetinių Europos vystymosi krypčių, todėl specialistų rengimas šioje srityje yra svarbus.

Socialinių partnerių pabrėžiamas universalus transmedijų menininko poreikis būtų naudingas smulkioms įmonėms, kur menininkas turėtų daugiau laisvės (kelias skirtingas atsakomybes) kurti transmedijų meną, kuris reikalauja sugebėjimo suprasti ir apjungti įvairias meno formas. Programos apraše teigiama, kad „Transmedijų meno specialistų poreikį liudija socialinių partnerių apklausa (atlikta 2023 m. rugsėjo – spalio mėn.), atlikta programos rengėjų“. Apklausoje dalyvavo tik trys partneriai, du iš kurių dalyvavo ir vizito į instituciją metu rugsėjo 5 dieną, tad tikras poreikis Kaune ir Kauno regione nėra nustatytas. Nuorodų į tyrimus apie paklausias profesijas Lietuvos ar Europos darbo rinkoje apraše taip pat nėra. Tad susidaro įspūdis, jog būsimais programos absolventais domisi nedidelis skaičius institucijų, visų pirma, meno, nes programa orientuota į menininkų rengimą ir į vietinės meno rinkos poreikius. Tuo tarpu paklausius ir sėkmingus tarptautinėje rinkoje transmedijų projektus (pavyzdžiui, Kakės Makės atvejis) kuria tarpdisciplininės komandos, kurias sudaro ne tik menininkai, bet ir prodiuseriai, rinkodaros, komunikacijos, IT, TV, žaidimų kūrėjai ir kiti. Pateiktos vertinti programos turinys tarpdiscipliniškumą atspindi tik iš dalies. Programoje nėra skaitmeninės rinkodaros ar žaidimų vystymo dalykų, taip pat neaišku, kokie dalykai supažindins studentus su tarptautine transmedijų meno rinka, technologinėmis naujovėmis, nors programos tikslu siekiama: „Parengti profesionalų, universalų transmedijų menininką, gebantį reflektuoti sociokultūrinę aplinką, gebantį veikti nacionaliniuose, tarptautiniuose kultūros, meno, kūrybinių industrijų kontekstuose, gebantį taikyti kūrybinius, technologinius, prodiusavimo įgūdžius ir kompetencijas, inicijuoti, planuoti, atlikti meninius tyrimus, kurti savarankiškai ir kūrybiniuose kolektyvuose, savarankiškai, nuosekliai planuoti ir vystyti menininko karjerą.“ Negalint užtikrinti deklaruojamo tikslo vertėtų pagalvoti apie programos pavadinimo, tikslo ir turinio koregavimą, kas labiau atlieptų ir vietinių meno institucijų poreikį menininkams.

Programos apraše galėtų būti aiškiau suformuluotas transmedijų meno (beje, sutinkamas ir transmedijos meno vartojimas) apibrėžimas ir išryškintas esminis jo skirtumas nuo multimedijų ar intermedijų meno, nes po susitikimų su programos rengėjais ir būsimais dėstytojais bei susipažinus su dalykų aprašais susidarė įspūdis, kad šios sąvokos vartojamos sinonimiškai. Pavyzdžiui, socialinių partnerių ir dėstytojų įvardinti meno artefaktai (filmas, video montažas, podcast'as, radijo menas, analoginė fotografija su garsu ir kt.) yra sudėtinis transmedijos komponentas, bet individualiai tai nėra transmedijų meno ar transmedijų naratyvo pavyzdžiai. Lygiai tą patį galima pasakyti apie programos apraše įvardintus komercinius ir populiariosios kultūros projektus, kurie artimesni intermedijos ar multimedijos sampratai. Dėl to atsiranda neatitikimas tarp programos pavadinimo, tikslo, studijų turinio ir rezultatų.

Palyginus pateiktą vertinti Transmedijų meno studijų programą su kitų Lietuvos ir užsienio universitetų vykdomomis antrosios pakopos menų studijų programomis, galima teigti, kad ji išsiskiria pavadinimu, ambicingu ir labai plačiu tikslu bei savita studijų dalykų kombinacija. Šios studijų programos aktualumas pasireiškia siekime rengti menininkus, galinčius kūrybiškai taikyti įvairias medijas (senas ir naujas) ir jas jungti į multimedijinį projektą arba intermedijinį performansą. Svarbu tai, kad studijuojantieji bus skatinami gilintis į meno santykį su sociokultūrine aplinka, politika, gilintis į technologinius pokyčius. Tačiau abejotinas privalumas - „universalumas“ - kurį programos rengėjai išskyrė kaip išskirtinumą dėl transmedijų mene įprastos specializacijos kuriant/adaptuojant pasakojimus skirtingoms platformoms ir auditorijoms.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Pateiktoje Vytauto Didžiojo universiteto 2021–2027 m. strategijoje aprašomos universiteto vizija, misija, vertybės ir strateginiai tikslai. Strategija orientuota į universiteto bendruomenės darną, tarptautiškumą, studijų inovatyvumą ir autonomiją, taip pat mokslo bei meno stiprinimą. Programos tikslas glaudžiai siejamas su universiteto strategija.

Kaip teigia rengėjai: „Transmedijų meno studijų programos tikslas – parengti profesionalų, universalų transmedijų menininką, gebantį reflektuoti sociokultūrinę aplinką, gebantį veikti nacionaliniuose, tarptautiniuose kultūros, meno, kūrybinių industrijų kontekstuose, gebantį taikyti kūrybinius, technologinius, prodiusavimo įgūdžius ir kompetencijas, inicijuoti, planuoti, atlikti meninius tyrimus, kurti savarankiškai ir kūrybiniuose kolektyvuose, savarankiškai, nuosekliai planuoti ir vystyti menininko karjerą.“ Programos tikslas suformuluotas aiškiai, tačiau pernelyg platus.

Pačios strategijos punktai abstraktūs, tačiau suderinamumas ir sąsajos aptinkamos: tarptautiškumas (strategijos punktas 3.2.4.); kultūra (strategijos punktas 5.5.); bendradarbiavimas ir lyderystės ugdymas (strategijos punktas 3.5.1.), tad galima konstatuoti, kad programos tikslas atitinka VDU strateginio veiklos plano tikslus, ypač susijusius su studentų įtraukimu į tyrimus (strategijos punktas 3.1.4.) ir talentų atsiskleidimu (strategijos punktas 3.4.4). Vis dėlto, kai kurie strategijos punktai (pavyzdžiui, 5.4.2.) galėtų būti detaliau ir aiškiau aprašyti.

Ekspertų nuomone, kadangi studijų programa priklauso menų studijų krypties grupei, atkreiptinas dėmesys į tai, kad technologijos meno projektuose gali būti tik taikomos, bet ne kuriamos (strategijos punktai 2.12., 2.2.4., 2.2.5., 5.12.), išskyrus atvejus kai technologijos vystomos bendradarbiaujant su kitais universiteto padaliniais arba kai yra kuriami (meno) produktai. Programos nuosekli studijų struktūra (Programos aprašo 1.6 skyrius) ir turinys sukuria galimybes įvairiapusei studentų kūrybai ir individualiam tobulėjimui (strategijos punktas 3.4.4.).

Taigi, Transmedijų meno programos studijų rezultatai (pavyzdžiui, absolventų dalyvavimas užsienio meno festivaliuose, bendradarbiavimas su kitų šalių universitetais) toliau stiprintų universiteto misiją ir siekį būti tarptautiniu mokslo ir meno universitetu. Tad, parengta Transmedijų meno studijų programa prisidėtų prie VDU strategijos įgyvendinimo.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*
 - Programa atitinka formaliuosius Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus (patvirtintus Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu V-1168), Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo reikalavimus (patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535), tačiau programos tikslas yra pernelyg platus, o programos sandaroje, atsižvelgiant į tikslą ir rezultatus, trūksta dalykų, skirtų transmedijų naratyvui kurti bei medijų, visuomenės, kultūros sąveikoms analizuoti bei tarptautinės transmedijų meno rinkos analizei.
 - Programa parengta vadovaujantis šiuo metu galiojančiu „Medijų meno studijų krypties aprašu“ (patvirtintu Švietimo, mokslo ir sporto ministrės 2021 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. V-717) ir atitinka didžiąją dalį jo nuostatų, tačiau iš programos sandaros ir dėstytojų komplektacijos (nėra nei vieno pripažinto ar pirmaujančio tyrėjo, atliekančio tyrimus transmedijų ar skaitmeninių medijų meno srityje; pripažintų transmedijų meno menininkų bei transmedijų projektų prodiusavimo patirties turinčiųjų taip pat nėra) kyla klausimų, kaip bus pasiekti medijų meno krypties apraše numatytos absolventų žinios ir gebėjimai, kurių ugdymas numatomas programos tikslu (pavyzdžiui, „parengti profesionalų, universalų transmedijų menininką, gebantį reflektuoti sociokultūrinę aplinką, gebantį veikti nacionaliniuose, tarptautiniuose kultūros, meno, kūrybinių industrijų kontekstuose, gebantį taikyti kūrybinius, technologinius, prodiusavimo įgūdžius <...>“):
 - „19.1.2. suvokia konkrečios medijų meno krypties sąsajas su kitomis medijų meno ir apskritai meno kryptimis, geba savirefleksyviai, tarpdalykiškai, kritiškai ir analitiškai mąstyti bei taikyti žinias iš bendrakultūrinio, istorinio, ekonominio, socialinio ir kitų kontekstų;“
 - „19.1.4. geba, kurdamas medijų meno kūrinius ir projektus, remtis naujausiomis tarpdalykinėmis žiniomis bei atitinkamais moksliniais ir meniniais tyrimais bei juose kontekstualizuoti savo poziciją;“
 - „19.2.1. geba kritiškai vertinti medijų meno, technologijų ir visuomenės sąveikos reiškinius ir numatyti aktualias tendencijas bei argumentuoti savo poziciją visuomeniniame ir kultūriniame kontekste;“
 - „19.3.1. geba nustatyti aktualias medijų meno problemas, jas vertinti ir savarankiškai suformuluoti kūrybinio projekto ar meninio tyrimo temą.“
- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Programos tikslas platus ir ambicingas: „Parengti profesionalų, universalų transmedijų menininką, gebantį reflektuoti sociokultūrinę aplinką, gebantį veikti nacionaliniuose, tarptautiniuose kultūros, meno, kūrybinių industrijų kontekstuose, gebantį taikyti kūrybinius, technologinius, prodiusavimo įgūdžius ir kompetencijas, inicijuoti, planuoti, atlikti meninius tyrimus, kurti savarankiškai ir kūrybiniuose kolektyvuose, savarankiškai, nuosekliai planuoti ir vystyti menininko karjerą.“

Įvertinti šio tikslo dermę su programos studijų rezultatais, mokymo (-si) ir vertinimo metodais yra sudėtinga, nes deklaruojamas tikslas yra akivaizdžiai per platus, sunkiai pasiekiamas per tris studijų semestrus su numatytomis priemonėmis ir resursais (studijų dalykais, dėstytojų patirtimi transmedijų meno kūrimo, prodiusavimo ir tyrimų srityje, prieinama literatūra ir pan.).

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklų kompetencijų ugdymą (-si) įvertinimas.*

Dauguma pavienių programos dalykų yra parengti tvarkingai, tačiau itin glaustai. Pasigendama sinergijos tarp atskirų studijų dalykų ir nuoseklaus jų vedimo į studijų programos išsikeltą tikslą. Be to, kai kurių dalykų aprašuose, pavyzdžiui, Meninio tyrimo metodologija ir taikymas, nurodoma gana sena literatūra, kuri nepilnai atskleidžia dalyko kompleksiskumą (atsižvelgiant į dinamišką meno ir tyrimų lauką) ir

leidžia tik iš dalies pasiekti užsibrėžtą tikslą. New media design technologies studijų dalyko pavadinimas tik iš dalies atspindi dalyko turinį. Pavyzdžiui, dalyku siekiama ugdyti bakalauro studijų lygmens kompetencijas: „Ugdomas poreikis analizuoti ir propaguoti bendrąsias kultūrinės vertybes, gebėjimas komunikuoti, naudotis informacija, savarankiškai formuoti uždavinius, plėtoti ir realizuoti pasirinktą temą“; vietoje naujų žinių ir praktinių įgūdžių šiuolaikinio skaitmeninio dizaino srityje studentams suteikimo ketinama „pritaikyti“ neapibrėžtas ir neįvardytas „įgytas žinias, įgūdžius, gebėjimus ir vertybes sociokultūrinės problematikos Naujųjų medijų dizaino technologijos projekte, dirbant individualiai ir komandoje.“

Programos sandarą reikėtų papildyti dalykais, skirtais transmedijų ir žaidimų naratyvo analizei, vystymui ir kūrimui, tarptautinei medijų meno rinkai, bei medijų, visuomenės, kultūros sąveikų analizei. Baigiamąjį magistro darbą sudaro kūrybinis projektas ir su šiuo projektu susijęs tiriamasis rašto darbas. Programoje akivaizdžiai trūksta dalykų, kurie padėtų pasirengti baigiamojo darbo tiriamajam rašto darbui. Taip pat neaiški darbų vadovų skyrimo tvarka ir kompetencijos (pavyzdžiui, dėstytojų tarpe vos keli mokslo daktarai, o transmedijų medijų meno srityje nuosekliai atliekančių tyrimus nėra visai).

Programos sandara ir mokymo (-si) metodai neįtikina, kad bus pasiekti šie studijų rezultatai, (kurie, beje, yra neaiškiai suformuluoti ir aprėpiantys labai skirtingas kompetencijas, žinias bei gebėjimus):

SR1: „Geba apibūdinti, tirti kultūros, meno, medijų meno, transmedijų meno reiškinius filosofiniu, komunikaciniu, estetiniu aspektais, taikyti įgytas žinias planuojant kūrybinį procesą“ – komunikacinio analizės aspekto pasigesta programos turinyje ir dalykų aprašuose; akivaizdžiai dominuoja estetiški ir filosofiniai medijų meno klausimai.

SR4: „Geba nustatyti, apibrėžti socialines transformacijas, slinktis, visuomenės ir meno sandūros iššūkius, juos tradiciniais ir šiuolaikiškais būdais tirti vykdant meninius tyrimus, analitiškai ir kritiškai vertinti gautus rezultatus, rezultatų pagrindu siūlyti meninius sprendimus;“ – pernelyg platus rezultatas, kuriam pasiekti programoje nėra numatyta priemonių, pavyzdžiui, dalyko, kurio rėmuose būtų galima gilintis į socialinį medijų meno funkcionavimo kontekstą. Taip pat neaišku, kokie yra „tradiciniai ir šiuolaikiniai“ tyrimų būdai; tai neakademiška formuluotė;

SR6: „Geba apibrėžti, paaiškinti, atskleisti, kontekstualizuoti transmedijų meno savitumus, sąsajas su kitomis meno rūšimis ir audiovizualinės raiškos lauku, geba tikslingai pasirinkti ir taikyti techninius ir programinius įrankius, raiškos priemones kūrybinių sumanymų įgyvendinimui“ – neaiškos ir abstrakčios formuluotės: „programiniai ir techniniai įrankiai“; „kontekstualizuoti transmedijų meno savitumus“.

- *Galimybės studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Galimybė studentams individualizuoti programą pagal asmeninius poreikius yra numatyta VDU strategijoje. Programos apraše studijų individualizavimas taip pat numatytas suteikiant studentui galimybę rinktis laisvai pasirenkamus dalykus (LPD), kurie sudaro 12 ECTS. Pirmo semestro LPD: *Specialusis kursas* (6 ECTS); *Išplėstinė fotografija* (6 ECTS); *Garso meno projektas* (6 ECTS); *Antro semestro LPD: Dirbtinio intelekto taikymas intermedijų mene* (6 ECTS); *Videografijos projektas* (6 ECTS). Kaip įprasta, lyginant su privalomais dalykais, pasirenkamieji dalykai yra labiau specializuoti.

Susitikimo su programos rengėjais metu buvo užsiminta jog dirbtinis intelektas (DI) bus naudojamas kaip asistentas menininkui, tačiau didžiausias indėlis į kūrinio kūrimą bus žmogaus. Nebuvo konkrečiai atsakyta, kokioms užduotims ar kūrybiiniams procesams bus naudojamas DI bei kokių techninių lygmeniu studentai dirbs su DI. Susitikimo metu buvo išsakyta DI specialistų ir menininkams pritaikytų įrankių poreikis. Tai leidžia manyti kad įrankiai bus pritaikyti studentų poreikiams ir nereikalaus aukšto

techninio pasirengimo. Nepaisant to, galima pastebėti, jog pateikta dalyko *Dirbtinio intelekto taikymas intermedijų mene* literatūra yra bendro pobūdžio.

Susitikimo su programos rengėjais metu buvo kalbama apie galimybę būsimiems studentams visų studijų metu vystyti pasirinktą kūrybinį projektą. Tai yra įdomus sprendimas, tačiau neaišku, kaip jis bus realizuotas programoje, kuri vykdoma tris semestrus.

Teigiami programoje numatyti individualizavimo aspektai: galimybė rinktis kūrybines užduotis ir sudaryti individualų karjeros planą; individualios konsultacijos; deklaruojamas programos dėstytojų dėmesys individualiems studentų poreikiams ir talento ugdymui. Tai efektyviai veiktų esant nedideliame studentų skaičiui, pavyzdžiui, iki 10 studentų bei taip pat iškeltų dėstytojų darbo krūvio apskaitos klausimą.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Programa išsiskiria unikaliu studijų dalykų deriniu, kuris leistų toliau gilinti ir plėtoti žinias/praktinius įgūdžius įvairiose medijų srityse.
2. Programoje sudarytos geros galimybės studentams individualizuoti studijas.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Programos pavadinimas, tikslas ir programos sandara ne iki galo atitinka institucijos turimus resursus (menininkus-tyrėjus, mokslininkus-tyrėjus, studijų dalykų turinį ir literatūrą) (remiantis šiuo tobulintu aspektu išvadų rekomendacijų skiltyje suformuluotos rekomendacijos, į kurias siūloma atsižvelgti per 10 d. d.). **(Pataisius programą tapo neaktualu)**
2. Trūksta aiškios, nuosekliai programos apraše vartojamos transmedijų sampratos, ypač santykyje su multimedijų ir intermedijų menu. **(Pataisius programą tapo neaktualu)**
3. Pateikti galimų baigiamųjų darbų pavyzdžiai nėra transmedijų meno projektų pavyzdžiai. **(Pataisius programą tapo neaktualu)**
4. Trūksta studijų rezultatų formuluočių dermės su medijų meno studijų krypties apraše numatytais rezultatais.

Pataisymai, atlikti per 10 d. d. atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, ir jų vertinimas

1. Į pastabą „Programos pavadinimas, tikslas ir programos sandara ne iki galo atitinka institucijos turimus resursus (menininkus-tyrėjus, mokslininkus-tyrėjus, studijų dalykų turinį ir literatūrą) (remiantis šiuo tobulintu aspektu išvadų rekomendacijų skiltyje suformuluotos rekomendacijos, į kurias siūloma atsižvelgti per 10 d. d.).“ - **atsižvelgta** (pakeistas programos pavadinimas į „Intermedijų menas“, performuluotas tikslas).
2. Pakoregavus programos pavadinimą, tikslą ir Apraše naudotą sąvoką „transmedijos“ pakeitus sąvoka „intermedijos“ bei ją paaiškinus, tobulintini aspektai nr. 2 „Trūksta aiškios, nuosekliai programos apraše vartojamos transmedijų sampratos, ypač santykyje su multimedijų ir intermedijų menu“ ir nr. 3. „Pateikti galimų baigiamųjų darbų pavyzdžiai nėra transmedijų meno projektų pavyzdžiai“ **tampa nebeaktualūs**.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*

VDU menotyros mokslo vertinimai yra išskirtinai aukšti, tačiau, nors ir menotyros mokslininkai gali prisidėti prie numatomos studijų programos ir ją stiprinti, ši mokslo kryptis beveik nefigūruoja medijų meno studijų programoje, kurioje akcentas yra meninė praktika. Artimiausi tyrimai medijų meno kryptimi yra susiję su garso kūrimu ir fotografija, tačiau programoje jos yra pristatomos kaip atskiros medijos, o ne transmedijų pasakojimo/meno projekto integrali dalis.

VDU medijų meno bakalauro programa yra vykdoma sėkmingai, jos turinyje – ryškios meno, mokslo ir studijų sąsajos. Tai sudaro pagrindą kurti magistro programai medijų meno kryptyje.

Įvertinus pateiktą medžiagą bei LMT skelbiamus duomenis apie VDU meno ir mokslo produkciją, nustatyta labai minimali meno produkcija ne tik siūlomoje kryptyje medijų menas, bet ir platesnėje meno kryptyje dailė, kuri pagal pagal studijų ir meninės veiklos sąsajas yra siejama su medijų meno studijų kryptimi. Be to, dėstytojai akivaizdžiai nevykdo mokslinių ir meninių tyrimų transmedijų meno ar šiuolaikinių skaitmeninių medijų meno srityje.

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Kai kurių dalykų aprašuose (pavyzdžiui, Meninio tyrimo metodologija ir taikymas, Kūrybinis projektas I, Transmedijų meno sinergija ir inovacijos, Garso meno projektas, Transmedijų prodiusavimas ir kt.) vyrauja 10 ar netgi 20 metų senumo literatūra, o tai neatitinka tokios ambicingos ir greitai besikeičiančios srities poreikių. Be to, tik labai nedidelė dėstytojų dalis vykdo mokslinius ir/ar meninius tyrimus siūlomoje kryptyje, todėl abejojama, kaip būsimiems studentams bus suteikiamos reikiamos naujausios mokslo (meno) žinios ir tyrimų kompetencijos.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Medijų meno krypties bakalauro studijos sąlyginai jaunos, tačiau gerai vertinamos absolventų ir išorinio vertinimo ekspertų.
2. Stipri menotyros mokslo kryptis, aukštas šios krypties mokslo vertinimas.
3. Menotyros mokslo kryptyje dirbantys docentai ir profesorai gali tikslingai prisidėti prie rengiamos programos stiprinimo, vadovaudami baigiamiesiems studentų darbams, dėstydami kursus, plečiančius studentų akiratį šiuolaikinio meno ir kultūros srityje.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Dėstytojų ir tyrėjų, kurie vykdytų meninę praktiką bei mokslinius ir meninius tyrimus, tiesiogiai susijusius su transmedijų meno programa bei medijų meno studijų kryptimi, trūkumas.
2. Išanalizavus pateiktą literatūros sąrašą, matosi, kad trūksta tamesnių sąsajų su *naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais*.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Programos apraše, o taip pat susitikime su administracija ir rengėjais, konstatuota, kad pateikta vertinti programa yra kuriama siekiant patenkinti VDU vykdomos medijų meno bakalauro programos absolventų lūkesčius, o taip pat vadovaujantis ekspertų, vertinusių bakalauro programą, rekomendacijomis. Tai yra viena iš motyvacijų rengti šią programą.

Studentų atrankos ir priėmimo kriterijai į magistro studijų programą yra pateikti aiškiai ir struktūruotai, išskiriant pagrindinius komponentus, pagal kuriuos bus vertinami stojantieji. Yra naudojamas standartinis stojamojo balo skaičiavimo modelis. Tačiau apraše nėra informacijos apie tai, kaip bus vertinama stojančiųjų meninė patirtis, kokios kvalifikacijos, meno sričių menininkai bus atrinkti į programą, galvojant apie programos tikslo realizavimą.

Po susitikimo su programos rengėjais buvo nustatyta, kad *portfolio* vertinimo daliai nėra nustatytų konkrečių vertinimo kriterijų. *Portfolio* vertintų tam sudaryta komisija iš skirtingų sričių ekspertų, kurioje būtų ieškoma konsensuso, programos rengėjams svarbiausia yra pretendentų vizija ir motyvacija, jų idėjos, kurios vertinamos pagal conceptualumą ir įgyvendinamumą, taip pat svarbu kūrėjo savarankiškumas. Taigi, priėmimo procedūroje dėmesys skiriamas kandidatų karjeros vizijai bei asmeniniams tikslams, bet ne pasirengimui studijuoti programoje. Vertėtų konkretizuoti vertinimo procesą nurodant aiškesnius pretendentų atrankos kriterijus.

Kadangi į magistrantūros programą gali pretenduoti įvairių krypčių bakalauro studijų absolventai, tarp jų ir tie, kurie baigė ne tiesiogiai su menais susijusias programas, susitikimo metu buvo pasiteirauta apie papildomas studijas, išlyginančias programinius studijų skirtumus, kurios galėtų padėti stojančiajam sukurti geresnį *portfolio* ir tikslingai rinktis antrosios pakopos studijas. Nustatyta, kad kol kas papildomųjų studijų turinys nėra parengtas.

Vertinant atrankos proceso aiškumą ir viešumą, galima konstatuoti, kad reikalinga informacija apie studijų programos priėmimo sąlygas ir atrankos kriterijus yra skelbiama VDU Menų fakulteto ir VDU interneto svetainėse, pristatoma renginiuose, skirtuose būsimiesiems studentams. Tai turėtų užtikrinti pakankamą viešumo lygį norintiems gauti svarbią informaciją apie studijų programą.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

VDU užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus bei savaiminio mokymosi pripažinimo tvarka yra išsamiai apibrėžta šešiuose universiteto vidaus politikos aprašuose. Pastebėtina, jog *Asmenų, įgijusių išsilavinimą užsienio šalyse, bei užsienio piliečių, įgijusių išsilavinimą Lietuvoje, priėmimo į VDU pirmosios ir antrosios pakopų studijų programas, vykdomas ne lietuvių kalba, taisyklių ir Studijų rezultatų įskaitymo VDU tvarkos aprašo* nuorodos yra nepasiekiamos. Išskyrus VDU studijų reguliaviną, visos kitos aprašo nuorodos yra taip pat neveikiančios.

Universitete veikianti centralizuota kvalifikacijų pripažinimo procedūra, įgyvendinama Tarptautinių ryšių departamento, užtikrina, kad užsienyje įgytos kvalifikacijos vertinamos pagal LR nutarimus bei SKVC gaires. Tokia tvarka garantuoja skaidrumą ir teisingumą priimant užsienio kvalifikacijas turinčius

studentus, taip pat užtikrinant jų integraciją į universiteto akademinę bendruomenę. Pasak administracijos, užsienyje įgytų kvalifikacijų vidutinis pripažinimo laikotarpis - iki 1 mėnesio.

Dalinių studijų rezultatų pripažinimo procesas organizuojamas decentralizuotai - fakulteto, akademijos ar tarptautinių ryšių departamento lygmeniu. Studijų planų suderinimas prieš studentams išvykstant į partnerines institucijas užtikrina, kad dalinių studijų rezultatai bus pripažinti be trukdžių, taip skatinant aktyvų akademinį mobilumą. Išsamus įvertinimo procesas, kurio metu vertinami dalykų aprašai ir atitiktis VDU studijų reikalavimams, užtikrina, jog studentai nepraras kreditų ir nebus prarandamas studijų laikas.

Neformaliu ir savaiminiu būdu įgytų kompetencijų pripažinimo tvarka atitinka švietimo standartus, suteikiant studentams galimybę pripažinti darbe ar kitose veiklose įgytas žinias bei kompetencijas. Tai atveria platesnes galimybes suaugusiųjų švietimui, skatinant mokymąsi visą gyvenimą ir lankstesnį mokymosi kelią.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

Vertinant VDU teikiamą paramą studentams, galima pastebėti, kad parama išsamiai išvystyta ir apima įvairius studentų poreikius – akademinis, finansinis, socialinis, psichologinis bei asmeninis. Akademinė parama suteikiama per konsultacijų galimybes bei mokymosi sistemą (*Moodle*). Universitete taikoma įvairių komunikacijos kanalų sistema (socialiniai tinklai, studentų portalas ir kt.), užtikrinanti nuolatinę informacijos sklaidą studentams ir administracijos bei dėstytojų pasiekiamumą. Šis elementas svarbus sklandžiai studijų eigai ir dialogui tarp studentų ir universiteto personalo. Klausimas išlieka dėl studentų įsitraukimo, nes kartais kai kurios platformos nėra pakankamai naudojamos/populiarios arba studentai nenori/neturi laiko aktyviai jomis naudotis. Taigi veiksmingumas šiuo aspektu gali būti ne kanalų gausoje, o studentų gebėjime rasti visą reikalingą informaciją vienoje vietoje.

Finansinės paramos teikimo mechanizmai yra aiškūs ir apima įvairias lengvatas studentams, turintiems finansinių sunkumų, įskaitant galimybę atidėti mokėjimus ar mokėti už studijas dalimis. Ši tvarka atrodo lanksti ir padeda studentams išvengti galimų finansinių sunkumų studijų metu. Be to, universitetas kompensuoja ir studentų išlaidas, susijusias su dalyvavimu akademinuose renginiuose (konferencijose, seminaruose ir pan.).

Papildomai vertos paminėjimo yra iniciatyvos, tokios kaip mecenatų stipendijos ir projektinė parama studentų organizacijoms, kurios prisideda prie studentų saviraiškos ir visuomeninio aktyvumo skatinimo.

Socialinė ir psichologinė parama taip pat gerai organizuota ir apima įvairias paslaugas, įskaitant apgyvendinimą bendrabučiuose, stipendijas, paramą studentams su negalia bei psichologines konsultacijas (Žalioji linija). Psichologinės pagalbos teikimas, ypač per VDU Psichologijos kliniką, demonstruoja VDU įsipareigojimą rūpintis studentų emocine gerove, o dvasinės pagalbos sąlygos leidžia patenkinti skirtingų religijų atstovų poreikius.

Apibendrinant galima konstatuoti, kad VDU teikiama parama studentams yra plačiai išvystyta ir įgalina studentus jaustis palaikomais akademiniam, socialiniam ir profesiniam kontekste. Iš kitos pusės, išlieka klausimas, kiek studentai noriai įsitraukia ir, prireikus, yra informuojami. Tam ir dėstytojai (ne tik studentai) turi būti susipažinę su psichologiniais ir kt. paramos mechanizmais. Ateityje gali būti pravartu įvertinti, kiek efektyviai ir kokiomis paramos formomis studentai naudojami.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Vytauto Didžiojo universitete informacija apie studijas ir studentų konsultavimo sistemą yra išplėtotą ir struktūruota, apimanti įvairius informavimo bei komunikacijos kanalus (*Moodle* aplinka, el. paštas, socialiniai tinklai, Studijų centras).

Ypač vertinga turėtų būti „Informacinės savaitės“ iniciatyva būsimų magistrantūros studentų supažindinimui su studijomis. Tai leistų potencialiems studentams geriau apsispręsti, ar programa tikrai atitinka jų individualius poreikius bei karjeros tikslus.

Universitete yra vykdomos individualios konsultacijos su dėstytojais ir programos vadovais, reguliariai organizuojami susitikimai su fakulteto administracija. Studijų programų komitetuose dalyvaujantys studentų atstovai užtikrina studentų grįžtamąjį ryšį ir jų įsitraukimą į studijų procesą. Vadovo ir baigiamojo darbo temos pasirinkimas vykdomas raštu gaunant vadovo sutikimą ir katedros patvirtinimą. Universitete taip pat egzistuoja vieno langelio principu veikiantis Studentų centras, kuris užtikrina centralizuotą studentų aptarnavimą ir konsultacijas.

Apibendrinant galima konstatuoti, kad VDU informavimo ir konsultavimo sistema pakankama, todėl ją galima vertinti teigiamai. Siekiant stiprinti tarptautiškumą, vertėtų apsvarstyti aktyvesnį informavimą apie galimybes tarptautiniams studentams.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Institucija, fakultetas, studijų programos komitetas užtikrina atgalinį ryšį su studijuojančiais.
2. Studentams konsultuoti taikomos įvairios priemonės.
3. Stipriai išvystyta socialinė ir psichologinė pagalba. Psichologinės pagalbos teikimas, ypač efektyviai vykdomas per VDU Psichologijos kliniką, demonstruoja VDU įsipareigojimą rūpintis studentų emocine gerove, o dvasinės pagalbos sąlygos leidžia patenkinti skirtingų religijų atstovų poreikius.
4. Siūloma studijų programa gali būti patraukli įvairių sričių menininkams, VDU ir kitų aukštųjų mokyklų absolventams.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai (nėra esminių trūkumų, tačiau tolesniam tobulėjimui pateikiamos šios rekomendacijos):

1. Papildomų studijų turinys priklauso nuo studento individualių poreikių, tačiau iš anksto nurodytas papildomųjų studijų turinys galėtų padėti studentams geriau pasiruošti stojimui ir studijoms. Papildomos studijos taip pat turėtų padėti patobulinti esamą arba sukurti naują *portfolio*, jei stojantysis jo neturi.
2. Stojančiųjų *Portfolio* vertinimui nėra nustatyti aiškūs, konkretūs vertinimo kriterijai. Reikalavimai stojantiejiems turėtų būti viešai paskelbti.
3. Suteikti galimybę stojantiejiems gauti išsamų grįžtamąjį ryšį dėl *portfolio* vertinimo. Užtikrinti apeliavimo mechanizmą sudarant sąlygas apeliuoti vertinimą.
4. Nors naudojama daugybė komunikacijos kanalų, rekomenduojama svarbiausią informaciją studentams sutelkti vienoje platformoje, kad būtų lengviau ją rasti (pavyzdžiui, studentų portale). Siekiant stiprinti tarptautiškumą, vertėtų aktyviau informuoti apie galimybes tarptautiniams studentams.
5. Psichologijos klinikos organizuojami mokymai psichologijos temomis turėtų būti prieinami ne tik studentams bet ir dėstytojams, kad prireikus jie galėtų nukreipti studentus tinkama kryptimi.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Dauguma išvardytų procesų yra tinkami pasiekti užsibrėžtus tikslus. Studentai turi galimybes vystyti technologinius įgūdžius ir išbandyti savo galimybes grupinėse užduotyse žymiai efektyviau nei individualiose. Darbo vietų skaičius garso, vaizdo ir kompiuterinėse laboratorijose yra pakankamas.

Apraše rašoma, kad „dėstytojai turės galimybę atsižvelgti į individualius kiekvieno studento poreikius“, tačiau materialiosios bazės apžiūros metu ekspertų grupei paprašius parodyti individualiam ir nedidelių grupių darbui pritaikytas darbo erdves, to nebuvo padaryta, tačiau buvo teigiama jog, esant poreikiui, sąlygos joms įkurti būtų sudarytos. Menininkams, vykdančiams individualius ir kolaboracinius projektus yra svarbu kūrybinių, neformalių erdvių prieinamumas. Meno magistro laipsnis yra tyrimo laipsnis, tad rekomenduojama užtikrinti meniniam tyrimui reikalingas sąlygas. Susidaro įspūdis, kad Programa ir mokymosi procesas labiau orientuotas į techninių įgūdžių vystymą, nei į kūrybinių, tad pradėjus vykdyti programą reikėtų siekti balanso.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*

Sąlygos studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais yra pakankamos.

- *Akademinių sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

Universiteto administracija turi reikiamą Akademinių sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politiką, tačiau pačios programos rengėjai yra vienos lyties (vyrai), nors ir skirtingo amžiaus. Didžioji dauguma dėstytojų taip pat yra vyrai, todėl ekspertų grupė mano, kad gali iškilti rizikų kokybiškai studentėms moterims įgyvendinti jautrius su lytimi susijusius kūrybinius projektus bei gauti reikiamas konsultacijas bei pagalbą.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Menų fakultete šie procedūriniai klausimai yra sprendžiami vadovaujantis patvirtintomis tvarkomis. Kadangi programa nauja, procedūrų taikymo efektyvumo pateiktos vertinti programos atveju įvertinti dar negalima.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Universitete ir Menų fakultete sudarytos geros sąlygos studijuoti turintiems individualius poreikius.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Būtina įtraukti bent vieną dėstytoją-moterį pripažintą ar pirmaujančią menininkę arba menotyrininę į dėstytojų komandą, taip laipsniškai sprendžiant lyčių įvairovės problemą (*remiantis šiuo tobulintu aspektu išvadų rekomendacijų skiltyje suformuluota rekomendacija, į kurią siūloma atsižvelgti per 10 d. d.*). **(Pataisius programą, tapo neaktualu)**
2. Neužtikrintos galimybės studentams gauti individualias kūrybines studijas, kad ir trumpalaikiam projekto įgyvendinimui ir testavimui realiomis sąlygomis.

Pataisymai, atlikti per 10 d. d. atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, ir jų vertinimas

1. Į rekomendaciją dėl programos tobulinimo nr. 1 "Būtina įtraukti bent vieną dėstytoją-moterį pripažintą ar pirmaujančią menininkę arba menotyrininę į dėstytojų komandą, taip laipsniškai sprendžiant lyčių įvairovės problemą" - **Atsižvelgta** - į programos dėstytojų sąrašą įtraukiant tris profesores ir vieną lektorę. Visų naujai įtrauktų dėstytojų kvalifikacija (meno ir/arba tyrimų srityse) bei akademinė reputacija yra labai gera.

2.5. DĖSTYTOJAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Programoje ketina dirbti 8 dėstytojai, iš kurių 4 dirba profesoriaus pareigose, 3 – docento pareigose ir 1 – lektoriaus pareigose. 6 turi daktaro laipsnius. Iš 8 dėstytojų tik 1 moteris-dėstytoja. Numatyti dėstytojai turi dėstymo patirties I ir/arba II antrosios pakopos įvairiose studijų programose, gali dėstyti anglų kalba, o tai sudaro sąlygas programos tarptautinimui. Susitikimo su ekspertais metu buvo minimos Gedimino ir Nomados Urbonų pavardės - kaip potencialių dėstytojų. Vizito metu buvo įvardyti keli kiti numatomi dėstytojai. Taip pat užsiminta, kad vyksta pokalbiai dėl darbo programoje su užsieniečiais.

Dėstytojų komplektacija atitinka formaliuosius reikalavimus, numatytus antrosios pakopos studijas reglamentuojančiuose teisės aktuose. Nors programoje daug profesorių, dėstytojų tarpe trūksta tarptautiniu mastu pripažintų naujųjų medijų meno kūrėjų bei medijų meno srityje tyrimus vykdančių pirmaujančių ar pripažintų mokslininkų. Programos dėstytojai sėkmingai vykdo meno-mokslo tyrimus garso ir fotografijos srityse. Didžiausią pedagoginę patirtį ir meninį pripažinimą turi fotografijos ir garso srities pedagogai.

Po susitikimo su dėstytojais, konstatuota, kad dėstytojų kolektyvas turi didelę pedagoginio darbo patirtį, yra motyvuoti dirbti programoje, turi naujų sumanymų kaip dirbti su medijų meno krypties magistrantais. Susidarė įspūdis, kad programos rengėjų nėra gerai informuoti apie tai, kokią galutinę meno projektą (individualų ir grupinį) turėtų studentai kurti baigiamajame darbe, bei kaip jų ugdomas meistriškumas atskirose meno srityse/medijose turėtų susijungti į intermedijinį pasakojimą ar projektą.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Menų fakultete dėstytojams yra sudarytos tinkamos sąlygos kelti pedagoginę kvalifikaciją bei plėtoti meno ir mokslo tyrimus. Fakultetas yra aktyvus tarptautinių tinklų dalyvis, turi platų vietinių ir tarptautinių partnerių tinklą.

Pagrindiniai srities išskirtinumas:

1. Sutelktas ir entuziastingas dėstytojų kolektyvas.
2. Programos dėstytojai yra geri atskirų meno sričių specialistai, turintys ilgalaikę pedagoginę patirtį. Jų tarpe yra keli pripažinti menininkai (fotografijos ir garso/muzikos srityse).

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Pirmaujančių ar pripažintų mokslininkų – medijų, medijų meno, skaitmeninių medijų tyrėjų – trūkumas (*remiantis šiuo tobulintu aspektu išvadų rekomendacijų skiltyje suformuluota rekomendacija, į kurią siūloma atsižvelgti per 10 d. d.*). **(Pataisius programą, atsižvelgta iš dalies)**
2. Tarptautiniu mastu pripažintų menininkų ir pirmaujančių tyrėjų tarp dėstytojų trūkumas (*remiantis šiuo tobulintu aspektu išvadų rekomendacijų skiltyje suformuluota rekomendacija, į kurią siūloma atsižvelgti per 10 d. d.*). **(Pataisius programą, atsižvelgta iš dalies)**

Pataisymai, atlikti per 10 d. d. atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, ir jų vertinimas

1. Į tobulintą aspektą Nr. 1. “Pirmaujančių ar pripažintų mokslininkų – medijų, medijų meno, skaitmeninių medijų tyrėjų – trūkumas” **atsižvelgta iš dalies:** į dėstytojų sąrašą įtrauktos pirmaujančios tyrėjos-mokslininkės prof. dr. Auksė Balčytienė (KIM kryptis) ir prof. dr. Judita Kasperiušienė (edukacijos mokslai), tai sustiprins programos tarpdiscipliniškumą.
2. Į tobulintą aspektą Nr. 2. “Tarptautiniu mastu pripažintų menininkų ir pirmaujančių tyrėjų tarp dėstytojų trūkumas” **atsižvelgta iš dalies:** į dėstytojų sąrašą įtraukti kviestiniai dėstytojai - pripažinti menininkai prof. Nomeda Urbonienė ir prof. Gediminas Urbonas. Programoje turėtų nuolat dirbti tarptautiniu mastu pripažinti medijų meno kūrėjai dėl programos tvarumo.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Vertinant studijų programos fizinius, informacinius ir finansinius išteklius, kurie užtikrina efektyvų mokymosi procesą, galima teigti, kad programos infrastruktūra ir materialiniai ištekliai yra ne tik pakankami, bet ir itin aukštos kokybės. Studijų patalpos yra aprūpintos modernia technine ir programine įranga, kurios reikia intermedijų meno ir medijų produkcijos procesams – tiek praktiniams užsiėmimams, tiek individualiam darbui. Įvairios medijų laboratorijos, garso studijos bei kompiuterių klasės yra tinkamai įrengtos (akustinis izoliavimas) studentų poreikiams patenkinti, o įranga atitinka šiuolaikinius pramonės standartus, įskaitant įrangą MAC ir PC platformose, aukščiausios kokybės programinę įrangą (pavyzdžiui, *Adobe CC, FCP, Davinci Resolve* ir kt.).

Garso studijų, kurių yra net trys, infrastruktūra taip pat yra itin pažangi, įrengta pagal pasaulinius akustinius standartus ir siūlo platų įrangos spektrą, įskaitant mikrofonus, pultus, efektų procesorius ir kt., kas suteikia studentams galimybę realizuoti įvairius kūrybinius projektus. Garso specialistas dirba pilną darbo dieną bei prireikus studentams teikia instruktažą.

Programos studentai taip pat turėtų prieigą prie papildomų technologijų kaip *Motion capture* įranga ir 3D modeliavimo sistemos (informatikos fakulteto ištekliai), kas praplėstų kūrybines galimybes filmų ir animacijos projektuose.

Studentams suteikiama galimybė individualiam darbui rezervuoti laiką įvairiose studijose ir klasėse (montažinė ir kt. erdvės), o tai skatina kūrybinę laisvę bei savarankiškumą. Yra pasiekiamas elektroninis rezervacijos kalendorius ir turimos aparatūros sąrašas. Standartiškai nuotolinės prieigos galimybės, pavyzdžiui, nuotolinis naudojimas kompiuterių klasėmis rodo lanksčią ir šiuolaikišką mokymosi aplinką, ko galima tikėtis iš universiteto. Visose auditorijose pakanka vietos, kad paskaitos galėtų vykti patogiai.

Taigi, turima VDU fizinė ir informacinė mokymosi infrastruktūra gerai atitinka programos studijų proceso poreikius bei suteikia galimybes menų studentams plėtoti įgūdžius, reikalingus sėkmingai profesinei karjerai.

Vizito metu buvo identifikuota, kad dėstytojai neturi darbo vietų. Jie turi tik katedrų vadovai. Dėstytojų kambario, kur jie galėtų bendrauti taip pat nėra. Susitikimų su administracijos atstovais ir dėstytojais metu buvo teigiama, kad dėstytojai neįvardijo poreikio turėti darbo vietas ar atskirą erdvę bendravimui.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

Vytauto Didžiojo universitete išteklių planavimas ir atnaujinimas vykdomas centralizuotai užtikrinant sklandų studijų procesą. Universitetas taiko modernias techninės ir programinės įrangos monitoringo bei atnaujinimo sistemas, kurios užtikrina, kad kompiuterių klasės ir kitos kompiuterizuotos darbo vietos būtų aprūpintos legalia, nuolat atnaujinama programine įranga.

Nuolat atnaujinama infrastruktūra, ypač kompiuteriai ir programinė įranga, susijusi su skaitmenine medija, stiprina studentų galimybes praktiškai įgyvendinti kūrybinius uždavinius. Tai iliustruoja įsigyta įranga – nuo profesionalių *Blackmagic 6K* kamerų iki *Adobe CC* paketų ir *Wacom* planšečių, kuri leidžia taikyti medijų industrijos standartus. Tokie nuolatiniai atnaujinimai užtikrina, kad universiteto įranga išlieka moderni ir atliepia ne tik dabartinius, bet ir ateities studentų bei dėstytojų poreikius.

Be to, išteklių planavimas apima glaudų bendradarbiavimą su biblioteka, kur nuolatos analizuojami studijų poreikiai ir atnaujinami leidinių fondai. Tokia sinergija tarp akademinės bendruomenės ir bibliotekos leidžia užtikrinti, kad studijų procesui būtini informaciniai šaltiniai yra lengvai prieinami. Tarpbibliotekinio abonemento sistema taip pat plečia studentų prieigą prie įvairių mokslo šaltinių.

Bibliotekos vizito metu pastebimas gausus meno leidinių kiekis, tačiau ekspertai norėtų pabrėžti specifiškai medijų meno literatūros trūkumą. Studijų dalykų aprašuose naujausia literatūra (2020–2022) sudaro didžiąją dalį rekomenduojamos literatūros, nors dalis jų nėra fiziškai prieinama VDU bibliotekose. VDU bibliotekoje turimų knygų kiekis yra gana subalansuotas, tačiau yra nemažai rekomenduotos literatūros, kurios egzempliorių bibliotekose nėra.

Vizito metu buvo konstatuota, kad bibliotekoje beveik nėra knygų, žurnalų, skirtų medijų menui ir šiuolaikinėms medijoms. Administracijos atstovai patikino, kad dalykus dėstantys dėstytojai turi galimybę teikti knygų ir kt. mokymui reikalingos medžiagos poreikių sąrašus.

Apibendrinant, VDU vykdomas išteklių planavimas yra efektyvus, pagrįstas nuolatiniais atnaujinimais, ir tenkina modernių studijų programų poreikius, užtikrindamas, kad tiek studentai, tiek dėstytojai turėtų prieigą prie reikalingų išteklių.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Gerai išvystyta infrastruktūra, ypač fotografijos ir garso laboratorijos, kurios yra aprūpintos modernia technine ir programine įranga – puiki kūrybinė aplinka fotografijos ir garso režisieriaus specialybių darbui.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai (nėra esminių trūkumų, tačiau tolesniam tobulėjimui pateikiamos šios rekomendacijos):

1. Pagrindinė rekomendacija – papildyti bibliotekos fondus šiuolaikinių medijų meno literatūros leidiniais.
2. Pravartu užtikrinti vieną ar kelias darbines stotis su našiais procesoriais ir grafikos plokštėmis (toje pačioje ar artimoje auditorijoje) jei meno projektams būtų reikalingi sudėtingi skaičiavimai, vaizdo apdorojimas ir pan.
3. Jei būtų identifiкуotas poreikis, užtikrinti atskiras patalpas, kur dėstytojai galėtų dirbti, bendrauti, konsultuoti studentus.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

VDU Studijų kokybė ir valdymas yra grindžiami Europos Sąjungos, nacionaliniais ir vidiniais (VDU) teisiniais aktais ir nuostatomis. Visi dokumentai, reglamentuojantys studijų ir mokslo sritį yra skelbiami universiteto oficialiame internetiniame puslapyje, kur taip pat skelbiama informacija apie studijų programas, priėmimo sąlygas ir pan.

Atsakomybė už studijų kokybę yra racionaliai paskirstyta ir aiškiai apibrėžta tarp VDU Rektorato ir Senato, Studijų kokybės skyriaus, Inovatyvių studijų instituto, Menų fakulteto Tarybos, studijų programų komitetų, dekanato (dekano, katedrų vedėjų). Pateiktos įvertinti programos valdymo kokybei užtikrinti būtų patvirtintas programos Komitetas, kurį sudarytų pirmininkas ir nariai (dėstytojai, studentų ir darbdavių atstovai). Tai įprasta studijų komiteto struktūra. Universitetas ir fakultetas numato skirti pakankamus finansinius resursus programos kokybei užtikrinti (studijų infrastruktūrai, dėstytojų iš užsienio pritraukimui, tarptautinimo iniciatyvoms, studentų paramai ir pan.).

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Į pateiktos įvertinti programos valdymą numatoma įtraukti Menų fakulteto socialinius partnerius - Lietuvos fotomenininkų sąjungos ir Lietuvos dailininkų sąjungos atstovus - bei studentus. Fakultetas turi platų socialinių partnerių ratą Kaune, kuris įsitraukia į bendrus meno ir mokslo projektus, studijų procesą. Socialiniai partneriai ir darbdaviai gerai vertina Menų fakulteto absolventų parengimą, bendradarbiavimą su fakulteto administracija, dėstytojais ir studentais. Studentai reguliariai išsako savo nuomonę apie studijų kokybę apklausų metu ir dalyvaudami Fakulteto bei studijų programų valdymo organų veikloje.

Pagrindiniai srities išskirtinumu:

1. Atsakomybės už programos įgyvendinimą yra aiškiai paskirstytos ir apibrėžtos, reglamentuotos.
2. Socialinių partnerių ir studentų dalyvavimas studijų kokybės užtikrinime yra aiškiai apibrėžtas.

3. Socialinių dalininkų nuomonė apie studijas yra renkama ir analizuojama.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

Nėra

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias aukštoji mokykla turi atsižvelgti per 10 d. d. nuo išvadų projekto gavimo dienos:

1. Padidinti lyčių balansą tarp dėstytojų ir baigiamųjų darbų vadovų (2.4. *Studijavimas, studijų pasiekimai ir absolventų užimtumas*). **Atsižvelgta.**

ir

Pirmasis programos tobulinimo variantas

2. Patikslinti programos tikslą ir atitinkamai pakoreguoti programos sandarą bei pavadinimą, kad tai atitiktų universiteto turimus resursus (menininkus-tyrėjus, mokslininkus-tyrėjus, studijų dalykų turinį ir literatūrą) (2.1. *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys*). **Atsižvelgta**

arba

Antrasis programos tobulinimo variantas

2. Programos sandarą papildyti dalykais, skirtais medijų naratyvo analizei ir kūrimui bei medijų, visuomenės, kultūros sąveikų analizei (2.1. *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys*).
3. Įtraukti į programos dėstytojų sąstatą bent vieną pirmaujančią arba pripažintą tyrėją, vykdančią tyrimus medijų, medijų meno arba skaitmeninių medijų srityje (2.5. *Dėstytojai*).
4. Baigiamojo darbo vadovų sąrašė turi būti pripažinti ar pirmaujantys meno tyrėjai ir tarptautiniu mastu pripažinti menininkai, kurie turėtų vadovauti baigiamojo darbo tiriamajai daliai (2.5. *Dėstytojai*).

Kitos rekomendacijos (jeigu bus pasirinktas antrasis programos tobulinimo variantas):

1. Programoje turėtų būti sustiprintas šių dalykų mokymas: trasmedijų meno projektų prodiusavimas, valdymas ir rinkodara (2.1. *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys*).
2. Programa galėtų būti tarpkryptė, arba į jos vykdymą įtraukti dėstytojai-mokslininkai atliekantys tyrimus skaitmeninės rinkodaros ir komunikacijos srityje, žaidimų kūrėjai, užtikrinantys tai, kad studijuojantieji įgis platesnę ir gilesnę kompetenciją kurti ir prodiusuoti intermedijų projektus (2.1. *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys*).
3. Vienas iš baigiamojo darbo reikalavimų kaip kriterijus galėtų būti kūrinio rodymas tarptautiniame meno kontekste (festivalyje, parodoje ir pan.) (2.1. *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys*).
4. Užtikrinti programos sąsajas su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais intermedijų meno srityje (2.2. *Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos*).
5. Nuosekliai didinti literatūros intermedijų meno ir skaitmeninių medijų meno tematika literatūros leidinių bibliotekoje kolekciją (2.6. *Studijų materialieji ištekliai*).

Kitos bendros rekomendacijos:

1. Studijų rezultatų formuluotės turėtų derėti su medijų meno studijų krypties apraše numatytais rezultatais (2.1. *Studijų tikslai, rezultatai ir turinys*).
2. Papildomų studijų turinys turėtų būti iš anksto apibrėžtas, siekiant geriau paruošti stojančiuosius ir padėti jiems sukurti arba patobulinti turimą *portfolio* (2.3. *Studentų priėmimas ir parama*).
3. Nustatyti aiškesnius kriterijus stojančiųjų atrankai ir labiau sukonkretinti *portfolio* vertinimo kriterijus bei suteikti kandidatams informaciją apie tai, kas bus vertinama (2.3. *Studentų priėmimas ir parama*).
4. Užtikrinti stojantiesiems galimybę gauti išsamų grįžtamąjį ryšį apie *portfolio* vertinimą bei įdiegti apeliavimo mechanizmą (2.3. *Studentų priėmimas ir parama*).
5. Rekomenduojama sutelkti svarbiausią informaciją vienoje platformoje (pavyzdžiui, studentų portale) ir aktyviau informuoti tarptautinius studentus (2.3. *Studentų priėmimas ir parama*).
6. Užtikrinti galimybes studentams gauti individualias kūrybines studijas, kad ir trumpalaikiam projekto įgyvendinimui ir testavimui realiomis sąlygomis (2.4. *Studijavimas, studijų pasiekimai ir absolventų užimtumas*).
7. Viena ar kelios galingos darbinės stotys toje pačioje ar netoliese esančioje auditorijoje, ypač jei studentų meno projektams *dažnai* reikalingi sudėtingi skaičiavimai, tokie kaip fizinės simuliacijos, vaizdo apdorojimas ar 3D vizualizacija (pagal poreikį) (2.6. *Studijų materialieji ištekliai*).
8. Fakultete galėtų būti įrengta patalpa dėstytojams (dėstytojų kambarys) (2.6. *Studijų materialieji ištekliai*).

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vytauto Didžiojo universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Intermedijų menas* vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	3
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	4
5	Dėstytojai	4
6	Studijų materialieji ištekliai	4
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	5
Iš viso:		26

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovė:
Doc. dr. Renata Šukaitytė-Coenen